

Dzieci uwielbiają bawić się w różne gry. Niektóre z nich wymagają kilku uczestników i skomplikowanych pomocy. Częściej jednak do dobrej zabawy wystarczą dobre chęci i materiały dostępne w domu. Warto wiedzieć, że znane i lubiane przez dzieci gry i zabawy ćwiczą wiele funkcji mających wpływ na czytanie, pisanie, stopień koncentracji, przygotowują do nauki matematyki, dlatego wykorzystywane są na zajęciach terapii pedagogicznej. Z powodzeniem mogą być stosowane w domu.

Gry i zabawy to także dobry sposób na spędzenie wspólnie czasu, zrelaksowanie się po monotonych zajęciach, sposób na przygotowanie umysłu do pracy przed nauką.

Prezentowane zabawy polecam wszystkim, nie tylko dzieciom i uczniom, którzy mają zalecenia rozwijania funkcji percepcyjno – motorycznych.

Wiele z nich spodoba się także dorosłym.

Powodzenia

Elżbieta Dobroszek

**Gry i zabawy nie
tylko na zajęciach
terapii
pedagogicznej**

**Zabawy rozwijające
funkcje słuchowo –
językowe**

**Zabawy rozwijające
sposstrzegawczość i
pamięć wzrokową**

**Zabawy usprawniające
koordynację wzrokowo –
ruchową, sprawność
manualną,**

**Zabawy rozwijające
sposstrzegawczość
wzrokową i pamięć
wzrokową**

**Zabawy rozwijające pamięć
słuchową
oraz przygotowujące umysł
do pracy**

Zabawy rozwijające funkcje słuchowo – językowe

niezbędne w kształtowaniu umiejętności czytania i pisania, ważne w uczeniu się

z gotowych gier warte wykorzystania są

tabu – zabawa w ograniczeniu czasowym, świetnie rozwija zdolności językowe i myślenie pojęciowe

kości opowieści – myślenie przyczynowo – skutkowe, umiejętność formułowania wypowiedzi ustnych

dixit – kreatywność, myślenie pojęciowe, umiejętność kojarzenia, wykorzystywanie wiedzy z różnych dziedzin

uga -buga – zabawa pamięciowa w oparciu o wyrazy sztuczne, co zwiększa stopień trudności

Ten typ zabaw świetnie sprawdza się jako gry rodzinne i zespołowe

Zabawy wymagające manipulacji głoskami i literami

układanie nowych słów z pierwszych liter wypowiedzianego imienia np.

A – autobus

N – narty

I – igła

A – arbuz

słówka 1 - układanie nowych słów z wylosowanych liter (jedna osoba losuje pierwszą literę słowa, druga losuje ostatnią, wszyscy starają się ułożyć jak najwięcej wyrazów np. A.....S (ananas, autobus, As)

słówka 2 – losujemy siedem liter, w czasie 3' układamy i zapisujemy jak najwięcej nowych sensownych słów

słówka 3 – w słowniku wybieramy słowo wg szyfru np. strona 23, wers17 – od tej linii wyszukujemy słowo 7-9 literowe; zadanie: z liter układamy i zapisujemy jak najwięcej nowych sensownych słów np. krokodyl (krok, kok, lody, dyl, rok, kody...)

anagramy - układanie wyrazów z przestawionych liter

scrabble, boogle, słówka – to gotowe gry literowo - językowe, które może macie w domu

Ćwiczenia płynności słownej, sprawdzą się jako rozgrzewka umysłowa przed nauką.

pięciodminutowki – czyli ciągi słów (dzieci, które piszą mogą zapisywać wyrazy). Polecenie: w ciągu 5' podaj jak najwięcej wyrazów np.:

rozpoczynających się daną głoską np. „k” (krowa, kogut, karta, kawa)

zwierząt żyjących w Afryce

zwierząt zawierających głoskę „a” (anakonda, małpa, pawian, pantera)

wyrazów zakończonych głoską „o” (okno, oko, dno, ono)

wyrazów zawierających „rz”

oraz 100 innych pomysłów

zabawa w państwa – miasta, z różnymi kategoriami (dzieci młodsze mogą przez 5' korzystać z wszelkich pomocy naukowych, jakie przyjdą im do głowy)

zabawy pamięciowe – świetne także na koncentrację słuchową

układany najdłuższe zdanie – każdy z uczestników dopowiada po kolei jeden wyraz tworząc zdanie, powtarza przy tym wszystkie wypowiedziane wcześniej wyrazy.

ciągi słów np. rozpoczynających się głoską „a” – każdy uczestnik powtarza wcześniej wypowiedziane słowa.

Ciągi słów (aliteracje)- podobna zabawa, z tym że wszystkie wyrazy rozpoczynają się podobnie np. ambitny Ambroży amator amerykańskich amuletów...

zagadki – uczestnicy zabawy mogą słowami opisywać jakiś wyraz, utrudnieniem jest opisywanie za pomocą przymiotników; można też wykorzystać gotowe rymowane zagadki z czasopism dla dzieci

Zabawy językowe na ogół sprawiają większą trudność dzieciom z grupy ryzyka dysleksji

Zabawy rozwijające spozrzegawczość i pamięć wzrokową

Warto wykorzystać dostępne w domu gotowe gry:

loteryjki

puzzle - spozrzegawczość, analiza i synteza wzrokowa

domino

memory – wyszukiwanie par obrazków – ćwiczenie pamięci wzrokowej

bingo – spozrzegawczość, poszerzanie pola widzenia

układanki – spozrzegawczość, analiza i synteza wzrokowa

tangram – spozrzegawczość, analiza i synteza wzrokowa

dobble – spozrzegawczość wzrokowa/ tempo nazywania

Jungle speed – dokładność i szybkość spozrzegania

pamięć i spozrzegawczość można

ćwiczyć *układając kompozycje* z figur

geometrycznych, patyczków, małych zabawek (dziecko ogląda ułożoną kompozycję i po chwili układa ją samodzielnie z pamięci)

zabawa co się zmieniło – odmiana poprzedniej

zabawy – dziecko powinno zapamiętać układ zabawek, figur, przedmiotów i wskazać, której zabawki brakuje, lub co zostało przestawione

zapamiętaj! – dziecko przygląda się obrazkowi, po 3' wypowiada jak najwięcej przedmiotów z obrazka, które zapamiętało

prawda czy fałsz – dziecko przygląda się obrazkowi, po czym decyduje, czy zdania wypowiedziane na temat obrazka są prawdziwe, czy fałszywe

znajdź różnice – porównywanie dwóch obrazków

łamiągłówki, krzyżówki, labirynty, „poplątane sznurki”, „poplątane linie”, „połącz kropki” w czasopismach dla dzieci – wiele z tych ćwiczeń poprawia **spozrzegawczość i koncentrację uwagi**

Zabawy rozwijające orientację

przestrzenną (dla dzieci, które mylą pojęcia przestrzenne, strony ciała, muszą chwilę pomyśleć zanim wskażą prawą – lewą stronę)

gra w statki

dyktando graficzne – zabawa polega na rysowaniu wzoru przez dziecko na kartce w kratkę, na podstawie poleceń dorosłego typu: 2 kratki w prawo, 3 – w lewo, 1 – w dół itd. – w ten sposób powstaje wzór np. kotek, figura, cyfra, litera (można kupić gotową książkę)

zabawa ciepło – zimno – polega na poszukiwaniu ukrytego w pokoju przedmiotu na podstawie ustnych wskazówek np. 3 kroki w prawo, 2 do tyłu....

Poziom trudności w proponowanych zabawach zależy od ilości i wielkości elementów.

Łatwiejsze są zabawki, konkretne przedmioty, niż obrazki.

Najtrudniejsze zadania wykonywane z wykorzystaniem figur geometrycznych.

Zabawy przygotowujące do nauki matematyki

Wszelkie **gry planszowe z kostką do gry** – uczą prawidłowego liczenia, przestrzegania zasad, przygotowują do radzenia sobie z emocjami związanymi z wygraną i przegraną.

Domino – uczy dobierania elementów o tej samej liczebności, przygotowuje do oznaczania wartości zbiorów, uczy przeliczania elementów

Farmer – wprowadza do posługiwania się różnymi działaniami matematycznymi w praktyce

Zabawa o jeden więcej, o jeden mniej – dziecko dobiera kostkę domina zgodnie z poleceniem, które usłyszało – zabawa przygotowuje do dodawania i odejmowania

Dla starszych dzieci:

Rummikub – myślenie kombinatoryczne

Truczna – dodawanie i odejmowanie z zakresie 12

6 bierze – utrwalanie wartości pozycyjnej liczb

Kreatywne zabawy plastyczne z wykorzystaniem różnych materiałów (kaszy, grochu, kartonów, piórek, wełny...) wymagające wycinania, sklejania, przyklejania - świetnie ćwiczą sprawność dłoni i palców.

Pchelki

Bierki

Zabawy z piłkami różnej wielkości – podrzucanie piłki do góry i chwytywanie, przerzucanie piłki z ręki do ręki, podrzucanie piłki na paletce do ping – ponga, rzut piłki do kosza

Układanie klocków drewnianych (dla starszych dzieci **gra Jenga**)

Gry zręcznościowe – chwytywanie podzucanego przedmiotu do kubeczka, **jojo**,

Wykonywanie określonych ruchów wg umówionych sygnałów np. 1 klaśnięcie – podskok, 2 klaśnięcia – krok do tyłu

Twister

kalkowanie -rysowanie wzorów przez kalkę, po śladzie kropkowym **rysowanie obrazków wg wzoru** (wzoru graficznego, układu figur geometrycznych, rysunku z czasopisma dla dzieci) tej samej wielkości, z zachowaniem proporcji bądź pomniejszonych lub powiększonych.

Zabawy usprawniające koordynację wzrokowo – ruchową, sprawność manualną, zręczność

„Gry i zabawy nie tylko na zajęciach terapii pedagogicznej”
Opracowanie mgr Elżbieta Dobroszek pedagog, terapeuta pedagogiczny PPP1 w Gdyni